

עידוד עלייה והסרת חסמים בתעסוקת עולים במקצועות רפואיים בישראל

הצעה להחלטה

מחליטים, בהמשך להחלטת ממשלה מס' 1737 מיום 22.6.2014 בדבר מינוי צוות, בראשות מנכ"ל משרד העלייה והקליטה (להלן: הצוות), לגיבוש המלצות להסרת חסמים הנוגעים לתעסוקת עולים בישראל, והחלטת ממשלה מס' 2225 מיום 23.11.2014 בדבר אימוץ המלצות הצוות בנושא הסרת חסמים בתעסוקת עולים בישראל והחלטת ממשלה מספר 546 מיום 22.11.2020 ובמטרה לפעול לטובת עידוד עלייה של העוסקים במקצועות רפואיים לישראל :

1. עידוד עלייה של העוסקים במקצועות רפואיים לישראל :
בשל הצורך ברופאים נוספים בישראל, ועל מנת לעודד עליה, יוקם צוות בראשות מנהל אסטרטגיה במשרד הבריאות ובהשתתפות נציגי משרד העלייה והקליטה ומשרד ראש הממשלה, אשר יגבש תכנית השמה לעולים פוטנציאלים במקצועות הרפואה והסיעוד, בשיתוף גופי הבריאות השונים, לרבות בתי החולים וקופות החולים, ויקדם פתרונות תעסוקה אפקטיביים ומהירים במקצועות הרפואה והסיעוד.
אחת לרבעון, הצוות ידווח על עבודתו למנכ"ל משרד ראש הממשלה, מנכ"ל משרד העלייה והקליטה ומנכ"ל משרד הבריאות.
2. הסרת חסמים :
להטיל על שר הבריאות לטייב את הליך הבקשה לקבלת רישוי עיסוק רפואי בישראל, לרבות למקצועות הסיעוד, ובכלל זה :
  - א. להגביר נגישות המידע המיועד לרופאים העולים המגישים בקשותיהם אל המועצה המדעית כך שההנחיות יותאמו למדינת המוצא של העולים המגישים את המסמכים, בחמש שפות (אנגלית, רוסית, צרפתית, ספרדית, ערבית).
  - ב. בהמשך לסעיף 1 (ד) בהחלטת ממשלה 2225 מיום 23.11.2014 לפתח פלטפורמה מקוונת, בשפות אנגלית, רוסית, צרפתית וספרדית, להגשת מסמכי בקשה לרישוי במקצועות רפואיים, לרבות סיעוד, ולאפשר הגשת בקשות לרישוי באופן מקוון דרך האינטרנט. בנוסף לכך, במידת הצורך ועל פי הכללים נדרש אישור נוטריוני ותצהיר.
  - ג. המשך מימוש מתווה להשלמת לימודים בקלינאות תקשורת לעולים מצרפת בעלי הכשרה במקצוע אודיופרוטזיסטים.
  - ד. לקדם אישור לעולים בעלי מקצועות המעבדה להיבחן בתחום המקצועי לפני הוכחת ידיעת העברית, בכפוף לתיקון חקיקה ובהתאם לתוכניות עבודה של משרד הבריאות.
  - ה. משרד העלייה והקליטה יבחן הפעלת קורסי עברית מתקדמת של העוסקים במקצועות רפואיים בארץ מוצאם, לצורך קיצור הליכי קבלת רישיון לעסוק במקצועם בישראל.
3. להטיל על שר הבריאות לקדם תיקון חקיקה ולהאריך, בצו את תוקף של סעיף 58(ה1) לחוק הסדרת העיסוק במקצועות הבריאות, התשס"ח-2008, בשלוש שנים.

דברי הסבר

בתחילת שנות התשעים, עם נפילת מסך הברזל וגל העלייה ממדינות ברית המועצות לשעבר, הגיעו ארצה למעלה מחמישים אלף רופאים עולים מחמ"ע, לצד אלפי רופאים עולים נוספים מרחבי תבל. קליטת הרופאים העולים אפשרה למדינת ישראל להתמודד עם המצוקה הממשית במחסור בכוח אדם רפואי, הן לאותה תקופה והן לשני עשורים קדימה, וכן אף לבטל את הצורך בפתיחת בתי ספר נוספים להכשרת רופאים, כך שנחסכו למדינה מאות מיליוני שקלים.

גם היום, במציאות הקיימת בישראל בימים אלה, בה עובדי רפואה רבים עומדים בפני יציאה לפנסיה, מדינת ישראל צפויה להתמודד עם מחסור קשה בכוח אדם רפואי, באופן שעלול לסכן את רמת השירות הרפואי בארץ. עפ"י דו"ח ה-OECD מדינת ישראל היא היחידה בארגון בה חלה ירידה במספר הרופאים לכל 100 אלף נפש. בהקשר זה יש לציין, כי בשנתיים האחרונות עלו לישראל כ-3,000 בוגרי מקצועות רפואיים עולים חדשים ותושבים חוזרים, דבר העשוי לסייע מעט בהתמודדות המדינה עם מצוקת כוח האדם הרפואי בדומה לתחילת שנות התשעים.

לאור כך, ובמטרה לעודד את עלייתם לישראל של עולים חדשים העוסקים במקצועות הרפואה, מוצע להקים צוות אשר יפעל למציאת פתרונות תעסוקה אפקטיביים ומהירים במקצועות הרפואה כמו כן מוצע סל של כלים אשר יטייבו את הליך הרישוי וההכרה של העוסקים במקצועות הרפואה בישראל.

הסבר לסעיף 1

כיום ישנם למעלה מ-2,000 תיקי עלייה שנפתחו עבור יהודים (זכאי חוק השבות) בעלי הכשרה רפואית המבקשים לעלות לישראל (רובם מחמ"ע, צפון אמריקה וצרפת). כדי לתת מענה לפוטנציאל הקיים בתחום זה מוצע להקים צוות בראשות מנהל אסטרטגיה במשרד הבריאות ובהשתתפות נציגי משרד העלייה והקליטה ומשרד ראש הממשלה, אשר יגבש תכנית השמה לעולים פוטנציאליים במקצועות הרפואה והסיעוד, בשיתוף גופי הבריאות השונים, לרבות בתי החולים וקופות החולים, ויקדם פתרונות תעסוקה אפקטיביים ומהירים במקצועות הרפואה והסיעוד.

אחת לרבעון, הצוות ידווח על עבודתו למנכ"ל משרד ראש הממשלה, מנכ"ל משרד העלייה והקליטה ומנכ"ל משרד הבריאות.

הסבר לסעיף 2 (א)

מדינת ישראל זקוקה לרופאים/ות מומחים. תהליכי הכרה במומחיות העולים לוקחים זמן רב. ייעול תהליך זה יאפשר למדינת ישראל למצות את הון האנושי הטמון בעולים/ות רופאים/ות ולאפשר להם להתפרנס בכבוד במקצועם

הסבר לסעיף 2 (ב)

בהחלטת ממשלה 2225 מיום 23.11.2014 בדבר הסרת חסמים בתעסוקת עולים בישראל הוחלט לאפשר הגשת בקשות לרישוי באופן מקוון דרך האינטרנט. הנושא טרם יצא לפועל. עולים חדשים מתבקשים לשלוח מסמכים בדואר והדבר מעכב ומסרב את תהליך הרישוי. כמו כן עולים מתקשים להגיש מסמכים נדרשים להכרה במקצועיות הרישוי בשל קשיים בעברית בתחילת דרכם בישראל ולכן נדרשת הפעלת פלטפורמה מונגשת בשפות רוסית,

אנגלית, צרפתית, ספרדית, אשר תאפשר לעולים להגיש מסמכים בצורה מסודרת עוד טרום עלייה ותקצר את התהליך בעת הגעתם לישראל.

הסבר לסעיף 2 (ג)

עולים מצרפת בעלי מקצוע אודיואפרוטזיסטים אינם מוכרים במדינת ישראל. זהו מקצוע שייחודי לצרפת ואינו קיים בישראל. תכניות לימודים בצרפת בתחום זה חופפות באופן משמעותי את תכנית לימודים של קלינאות תקשורת בישראל. על ידי קורס השלמה ניתן להביא אותם למקצוע קלינאות תקשורת ולאפשר להם לעסוק במקצוע הנלמד.

הסבר לסעיף 2 (ד)

בעלי מקצוע עובדי מעבדה בוגרי חו"ל נדרשים להוכיח ידע בעברית ורק לאחר מכן ולאחר השלמת סטאז', זכאים להבחן במבחני רישוי. על מנת לאפשר לעולים לתכנן את התהליך המיטבי להשלמת רישוי נדרש מתן אפשרות ביצוע בחינה גם לפני הוכחת ידיעת עברית בדומה למקצועות סיעוד בכפוף לתיקון חקיקה במידת הצורך וכן בתוכניות העבודה. בכל מקרה המועמד יצטרך להוכיח ידע בעברית כתנאי לקבלת התעודה.

הסבר לסעיף 2 (ה)

לצורך קבלת רישיון לעסוק במקצועות רפואיים בישראל על העולים להוכיח ידיעת השפה העברית. משרד העלייה והקליטה יחד עם משרד החינוך מפעיל בישראל קורסי עברית מתקדמת לבעלי מקצועות רפואיים. במטרה לקצר הליכי הכנה לרישוי קיים צורך להפעיל את הקורסים עוד בארצות המוצא, לכן מוצע שמשרד העלייה והקליטה יבחן הפעלת קורסי עברית מתקדמת לבעלי מקצועות רפואיים בארץ מוצאם, באמצעות הסוכנות היהודית וההסתדרות הציונית העוסקות בעידוד עלייה בארצות הרלוונטיות.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

עידוד עלייה וקליטת העוסקים במקצועות הרפואה תאפשר למדינת ישראל להתמודד עם המחסור בכוח אדם במקצועות הרפואה.

תקציב

לא רלוונטי

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

לא רלוונטי

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה מס' 1737 מיום 22.6.2014

החלטת ממשלה מס' 2225 מיום 23.11.2014

החלטת ממשלה מספר 546 מיום 22.11.2020

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצ"ב.

סיווגים

סיווג ראשי: 01ביצועי;

תחום פעולה עיקרי: 02חברה וכלכלה; ישראל והעם היהודי

מוגש על ידי ראש הממשלה
ועל ידי שר הבריאות
ועל ידי שרת העלייה והקליטה

ח' בחשון התשפ"ב
14 באוקטובר 2021

היועצת המשפטית

ירושלים, ז' בחשוון התשפ"ב

13 באוקטובר, 2021

סימוכין: 7130784960

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה: עידוד עלייה והסרת חסמים בתעסוקת עולים במקצועות רפואיים בישראל

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

1. הצעת ההחלטה מיועדת לעודד את עלייתם לישראל של עולים חדשים העוסקים במקצועות הרפואה, ולהקל על השתלבותם המקצועית. ההצעה גובשה, כאמור בהצעה ובדברי ההסבר לה, בהמשך להחלטות ממשלה קודמות בנושא ובשים לב גם לצורך בכוח אדם רפואי בישראל.
  2. מוצע להקים צוות אשר יגבש תכנית השמה לעולים פוטנציאליים במקצועות הרפואה והסיעוד, בשיתוף גופי הבריאות השונים, ויקדם פתרונות תעסוקה אפקטיביים ומהירים במקצועות הרפואה והסיעוד.
  3. בנוסף, מוצע סל של כלים אשר נועדו לטייב את הליך הרישוי וההכרה של העוסקים במקצועות הרפואה בישראל, הכל כמפורט בהצעה ובדברי ההסבר לה.
  4. לבסוף מוצע להטיל על שר הבריאות לקדם תיקון חקיקה ולהאריך, בצו את תוקף של סעיף 58(ה1) לחוק הסדרת העיסוק במקצועות הבריאות, התשס"ח-2008 (להלן – החוק), בשלוש שנים.
- סעיף 58(ה1) לחוק האמור קובע כי המנהל הכללי של משרד הבריאות או מי שהוא הסמך לעניין חוק זה, רשאי להעניק תעודה במקצוע בריאות למי שיש בידו תעודה המעידה על סיום לימודיו מחוץ לישראל במקצוע בריאות (בסעיף קטן זה – תעודת סיום לימודים) שהמנהל הכיר בה, הכל בהתאם לתנאים המפורטים בסעיף. בסעיף 58(ה1)(5) נקבע כי סעיף קטן זה יעמוד בתוקפו עד ליום 31 בדצמבר 2021, וכי שר הבריאות, באישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, רשאי להאריך, בצו, את תוקפו של סעיף קטן זה, לשתי תקופות של שלוש שנים כל אחת, לכל היותר.
5. יישום ההצעה ייעשה בהתאם להוראות הדין החל על העניין, ותוך תיקוני חקיקה בהקשרים הנדרשים, בהתאם לתוכניות העבודה של משרד הבריאות.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

בשים לב לאמור לעיל, הצעת ההחלטה אינה מעוררת קשיים משפטיים.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

הצעת ההחלטה מתואמת עם הלשכות המשפטיות של משרד הבריאות ומשרד העלייה והקליטה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

אין מניעה לאשר את הצעת ההחלטה.

יעל כהן, עו"ד

סגנית בכירה ליועצת המשפטית